2017D29174

INBRENG VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Binnen de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap hebben enkele fracties de behoefte om vragen en opmerkingen voor te leggen over de brief van de Minister d.d. 11 juli 2017 over de Verkenning van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW) Nederlands-Engels in het hoger onderwijs (Kamerstuk 31 288, nr. 594).

De fungerend voorzitter van de commissie,
Van Tellegen

De Adjunct-griffier van de commissie,
Boeve

Inhoud

I.	**Vragen en opmerkingen uit de fracties**	**2**
1.	Achtergrond en opzet van het rapport	2
2.	Engelstaligheid in het hoger onderwijs: situatieschets	4
3.	Taalkeuzes en taalbeleid van de instellingen voor hoger onderwijs	5
4.	Effecten van taalbeleid op de inhoud van het onderwijs, onderwijskwaliteit en taalvaardigheid	7
5.	Effecten van taalbeleid op de beroepspraktijk, op de doorstroming binnen het onderwijs en op cultuur en samenleving	8
6.	Observaties, aandachtspunten en aanbevelingen	9
II.	**Reactie Minister**	**11**

I. Vragen en opmerkingen uit de fracties

De leden van de VVD-fractie hebben met interesse kennisgenomen van de verkenning «Nederlands en/of Engels? Taalkeuze met beleid in het Nederlands hoger onderwijs» van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW). De leden zijn een groot voorstander van internationalisering in het hoger onderwijs, omdat dit de internationale handels- en kennispositie van Nederland versterkt. Naar aanleiding van deze verkenning hebben de leden nog enkele vragen.

De leden van de CDA-fractie hebben kennisgenomen van de brief van de Minister en de verkenning van de KNAW over Nederlands en/of Engels in het hoger onderwijs. Deze leden hebben nog enkele vragen.

De leden van de D66-fractie hebben met interesse kennisgenomen van de verkenning van de KNAW inzake Nederlands en/of Engels in het hoger onderwijs. Deze leden zien het belang van internationalisering in het onderwijs, maar zij willen oog houden voor kansengelijkheid. Daarom hebben deze leden nog enkele vragen aan de Minister.

De leden van de GroenLinks-fractie hebben kennisgenomen van de brief van de Minister over de taalkeuzes in het hoger onderwijs en de KNAW-verkenning over de keuze tussen de Engelse en Nederlandse taal in het hoger onderwijs.

De leden van de SP-fractie hebben kennisgenomen van de brief van de Minister over de verkenning van de KNAW inzake Nederlands en/of Engels in het hoger onderwijs. Zij hebben daarover nog enkele opmerkingen en vragen.

1. Achtergrond en vraagstelling

Discussies en standpunten

De leden van de CDA-fractie verwijzen naar de stelling van de Minister dat Nederland zich op dit moment in de discussie op een kruispunt bevindt, gezien de verdergaande verengelsing van het hoger onderwijs. Hoe beoordeelt de Minister de afslag die het hoger onderwijs heeft genomen, in het licht van de strekking van de verkenning? De Minister wil in gesprek gaan met instellingen. Hoe gaat de Minister dit uitvoeren? De Minister heeft in haar brief al aangegeven dat zij de aanbevelingen gericht aan OCW zal overnemen. Welke rol ziet zij voor zichzelf weggelegd ten aanzien

van de diverse aanbevelingen voor de instellingen en de opleidingen? Ziet zij ook een rol weggelegd voor de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) als accreditatieinstelling bij de beoordeling van de nut en noodzaak van Engelstalige opleidingen en bij de beoordeling van de kwaliteit en toegevoegde waarde, zo vragen deze leden.
Hoe beoordeelt de Minister de in het rapport geschetste ontwikkeling van de oprukkende Engelstaligheid in relatie tot de toegankelijkheid van het hoger onderwijs? Dit vraagt van aankomende studenten niet alleen kwalificatie voor de inhoud van de te volgen studie, maar ook een goede beheersing van diverse talen. Bent u van mening dat dit studenten kan benadelen in hun keuze voor een opleiding, ook met het oog op de verplichte toetsen op B2 -niveau?
De verkenning geeft geen beter beeld van de impact van het Engels op de doorstroming naar en binnen het hoger onderwijs. Het kabinet voert een gelijkekansenagenda waarin doorstroom een belangrijk aandachtspunt is. Kunt u het beeld uit de verkenning aanvullen? Zo ja, welke gegevens zijn er nog meer beschikbaar, zo vragen de leden van deze fractie.

De leden van de D66- fractie vragen de Minister in hoeverre zij het eens is met de aangehaalde critici die stellen dat toenemende Engelstaligheid negatieve consequenties heeft voor de toegankelijkheid van het hoger onderwijs.

De leden van de GroenLinks-fractie zien de voordelen van de internationalisering van het hoger onderwijs, maar hebben zorgen over de toenemende verengelsing van het hoger onderwijs. De voornoemde leden vragen of de Minister de mening deelt dat het onderwijs alleen in de Engelse taal gegeven zou moeten worden, indien de aard en inhoud van het onderwijs dit noodzakelijk maakt. Deelt de Minister voorts de mening dat op dit moment in veel gevallen de keuze om onderwijs te verzorgen onvoldoende zorgvuldig wordt gemaakt? In dit kader constateren de voornoemde leden dat uit het KNAW-rapport blijkt dat het in veel gevallen noodzakelijk is om bij instellingen een veel zorgvuldiger en uitgebreider taalbeleid te ontwikkelen dan nu het geval is. Wat gaat de Minister hieraan doen, zo vragen deze leden.

De leden van de SP-fractie maken zich zorgen over de grote groei van het aantal Engelstalige opleidingen in Nederland zonder Nederlandstalig equivalent en betwijfelen of voor alle opleidingen de noodzaak van Engelstalig onderwijs kan worden aangetoond. Deze leden steunen de oproep van de Minister om de conclusies en aanbevelingen van de KNAW te betrekken bij de keuze die instellingen voor hoger onderwijs voor het Nederlands en/of Engels maken. De leden vernemen graag wat de Minister nog meer gaat doen dan alleen deze oproep. Vorig jaar stelden deze leden al vragen over het bericht dat meer dan de helft van de studies in het Engels wordt aangeboden. Zijn uw antwoorden op deze vragen gewijzigd, nu het rapport van de KNAW is verschenen, zo willen de leden van de Minister weten.

Wettelijk kader

De leden van de VVD-fractie merken op dat onderwijsinstellingen, binnen de wettelijke kaders, zelf verantwoordelijk zijn voor de praktische inrichting van het onderwijs, en dus ook voor de voertaal van dat onderwijs. Hun komt derhalve ruimte toe om daarin per studierichting en per vak een eigen afweging te maken. De Minister lijkt in haar reactie echter niet in te gaan op de eerste aanbeveling in hoofdstuk 6.3 van de verkenning die daartoe strekt. Kan de Minister alsnog ingaan op deze aanbeveling, zo vragen deze leden.

De leden van de Groenlinks-fractie wijzen op de constatering in het KNAW-rapport dat nogal wat instellingen een doelstelling hanteren waarbij bepaalde percentages van hun opleidingen of zelfs alle (master-) opleidingen volledig in het Engels worden aangeboden. Is de Minister van mening dat onderwijsinstellingen zich in deze gevallen niet aan artikel 7.2 van de Wet op het Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek (WHW) houden?[1] In het regeerakkoord staat vermeld dat het kabinet scherper toe zal zien op de naleving van de wet dat opleidingen alleen Engelstalig zijn wanneer dit een toegevoegde waarde heeft, de kwaliteit van voldoende niveau is en er in voldoende mate Nederlandstalige opleidingen zijn. Hoe denkt de Minister dit uit te voeren, zo vragen de voornoemde leden. Is de Minister voorts van mening dat, in het geval dat opleidingen volledig in het Engels aangeboden worden, opleidingen nog wel kunnen voldoen aan hun verplichting om de uitdrukkingsvaardigheid in het Nederlands van Nederlandse studenten te bevorderen, naar artikel 1.3 van de WHW, zo vragen de voornoemde leden. [2]

De leden van de SP-fractie merken op dat artikel 7.2 van de WHW gebiedtdat al het hoger onderwijs in beginsel in het Nederlands dient te geschieden, tenzij er sprake is van een noodzaak tot een andere instructietaal. De KNAW stelt dat instellingen voor hoger onderwijs onvoldoende aandacht besteden aan deze wettelijke opdrachten. Gesteld wordt dat zij te snel en zonder voldoende argumenten, kiezen voor onderwijs in het Engels. Is de Minister van plan hier actie op te ondernemen? Gaat u een grens hanteren voor het aantal opleidingen dat uitsluitend in het Engels wordt aangeboden? Zo nee, is de autonomie van de opleiding daarmee feitelijk absoluut geworden?

De KNAW stelt dat het aantal Engelse bachelor- en masteropleidingen in Nederland stijgt. Kan de Minister zeggen welke opleidingen in het Engels, dan wel in een combinatie van Nederlands en Engels als onderwijstaal gegeven worden? In hoeverre is er sprake van een noodzaak tot een andere instructietaal zoals aangegeven in artikel 7.2 van de WHW, zo vragen deze leden.

2. Engelstaligheid in het hoger onderwijs: situatieschets

Cijfermatige gegevens over onderwijstalen

De leden van de CDA-fractie wijzen op de cijfermatige gegevens over onderwijstalen. Hieruit blijkt dat na de masters nu ook de bachelor-opleidingen steeds vaker in het Engels worden ingericht. Verder blijkt dat Nederland voor de troepen uitloopt, wat betreft het aantal opleidingen in het Engels. Hoe beoordeelt de Minister de cijfermatige gegevens in het licht van de WHW artikel 7.2 lid C waarin de uitzonderingen worden aangegeven op de regel dat opleidingen in het Nederlands worden gegeven? Hoe beoordeelt de Minister de signalering (pagina 33) dat er

---

[1] Artikel 7.2 WHW luidt als volgt:
«Het onderwijs wordt gegeven en de examens worden afgenomen in het Nederlands. In afwijking van de eerste volzin kan een andere taal worden gebezigd:
a. wanneer het een opleiding met betrekking tot die taal betreft,
b. wanneer het onderwijs betreft dat in het kader van een gastcollege door een anderstalige docent gegeven wordt, of
c. indien de specifieke aard, de inrichting of de kwaliteit van het onderwijs dan wel de herkomst van de studenten daartoe noodzaakt, overeenkomstig een door het instellingsbestuur vastgestelde gedragscode.»

[2] Artikel 1.3, vijfde lid, WHW bepaalt het volgende:
«De universiteiten, levensbeschouwelijke universiteiten, hogescholen en de Open Universiteit (…) richten zich in het kader van hun werkzaamheden op het gebied van het onderwijs wat betreft Nederlandstalige studenten mede op de bevordering van de uitdrukkingsvaardigheid in het Nederlands.»

instellingen zijn die streven naar honderd procent Engelstaligheid, zo vragen de leden.

Europese vergelijking

De leden van de CDA-fractie wijzen op de internationale vergelijking in het KNAW-rapport, onder andere met Vlaanderen, Zwitserland en de Noordse landen. Hierin wordt dikwijls gewezen op specifieke nationale omstandigheden. Hoe omschrijft de Minister de nationale omstandigheid in Nederland op dit moment, met betrekking tot de Nederlandse taal en de keuze voor de bescherming van het Nederlands in artikel 7.2 WHW, zo vragen de leden.

3. Taalkeuzes en taalbeleid van de instellingen voor hoger onderwijs

De leden van de CDA-fractie vragen of de Minister zicht heeft op de aanwezigheid van de in de WHW artikel 7.2 lid C aangegeven gedragscode van het instellingsbestuur. De KNAW signaleert dat diverse instellingen de taalkeuze op het niveau van de opleidingen of faculteiten hebben belegd. Hoe waardeert de Minister dit, ten opzichte van het aangegeven wetsartikel, zo vragen deze leden.

De leden van de SP-fractie wijzen in hun inbreng op stelling van de KNAW dat er drie typen argumenten bepalend zijn bij de taalkeuze van opleidingen. Heeft de Minister inzicht in welke argumenten bepalend zijn bij de opleidingen die Engels, dan wel een combinatie van het Nederlands en Engels, als onderwijstaal voeren, zo vragen zij.

Aspecten van onderwijstaal en taalbeleid

De leden van de CDA-fractie wijzen er op dat de KNAW signaleert dat instellingen op dit moment bezig zijn met de herijking van bestaand beleid. Met welke zaken dienen de instellingen naar de mening van de Minister, op basis van de WHW en het (beoogde) kabinetsbeleid, rekening te houden, zo vragen de leden.

Taalniveau en taaltraining studenten

De leden van de D66-fractie merken op, naar aanleiding van de verkenning, dat het taalniveau van de vooropleiding als voldoende moet worden gezien om toegelaten te worden tot de vervolgopleiding. De leden vragen de Minister in hoeverre zij dit onderschrijft. Of is zij ook bekend met situaties waarin het taalniveau van een vooropleiding niet altijd als voldoende wordt gezien om toegelaten te worden tot een vervolgopleiding? Zo ja, kan de Minister aan de hand van cijfers aangeven hoe vaak dit voorkomt? In hoeverre heeft de Minister het idee dat dit kansenongelijkheid door het verhinderen van doorstroom in de hand werkt, zo vragen bovengenoemde leden. De leden vragen vervolgens waarom vooral universiteiten, en niet ook hbo-opleidingen, betaalbare of kosteloze cursussen Nederlands aanbieden voor niet-Nederlandse studenten. Kan de Minister toelichten wat zij hiervan vindt en waar dit aan zou kunnen liggen? Zo nee, waarom niet, vragen bovengenoemde leden.

Argumenten van de instellingen voor taalbeleidskeuzes; voordelen van Engelstaligheid

De leden van de CDA-fractie lezen dat diverse instellingen stellen dat het internationaliseringbeleid en de keuze voor het Engels samenvalt met de wens tot internationale mobiliteit. Kunt u op basis van cijfers aangeven

wat de huidige situatie rond internationale (arbeids-) mobiliteit is? Oftewel, hoeveel jongeren krijgen te maken met een internationaal opererend bedrijf of gaan in het buitenland werken? De leden vernemen deze gegevens graag afgezet tegen het aantal studenten in het hoger onderwijs. Is Engels, zo vragen de leden, in dat kader (ook met het oog op grensregio's) de meest voor de hand liggende keuze.

De leden van de SP-fractie wijzen er op dat de KNAW vermeldt dat de Nederlandse bekostigingssystematiek invloed kan hebben op het taalbeleid van de instellingen van hoger onderwijs. Is de Minister het nog steeds met deze leden eens dat dit onaanvaardbaar is? De Minister wilde het rapport van de KNAW afwachten, alvorens stappen te ondernemen. Welke stappen gaat de Minister nu ondernemen, zo vragen de leden.

Instroom, competitie, positie van de instelling en studentvoorkeuren

De leden van de CDA-fractie lezen onder «instroom, competitie, positie van de instelling en studentvoorkeuren» argumenten voor taalkeuze of handhaving daarvan. Het gaat hier om onder andere: de bevestiging van het internationaal profiel van de instelling, het niet willen achterblijven bij anderen, hogere instroom, concurrentie, studententevredenheid of het behouden van een specifieke opleiding. Hoe weegt de Minister deze argumenten ten opzichte van WHW artikel 7.2, zo vragen deze leden.

Inhoud van de opleiding, onderwijskwaliteit, diversiteit en doorstroming

De leden van de CDA-fractie merken op dat de KNAW een aantal reacties van instellingen op het gebied van onderwijskwaliteit plaatst. Onder «onderwijskwaliteit» wordt dan verstaan: het aantrekken van buitenlands talent, de studiehouding verbetert door de instroom van buitenlandse studenten en het leren en elkaar inspireren in een «international classroom.» Welke relatie ziet de Minister tussen deze begrippen en onderwijskwaliteit, zoals ook beoordeeld door de NVAO, vragen deze leden.

De leden van de D66-fractie vragen, gezien het feit dat vooral hogescholen Nederlandstalige opleidingen belangrijk vinden om de doorstroming van mbo- naar hbo- opleidingen mogelijk te maken, of hbo-instellingen die wel hun opleiding (enkel) Engelstalig aanbieden, in deze gevallen ook alternatieve opties en/of hulpmiddelen beschikbaar maken om de doorstroming van mbo- naar hbo-opleiding te blijven stimuleren. Zo nee, waarom niet, zo vragen zij.

Kosten van internationalisering

De leden van de CDA-fractie willen weten hoe de Minister de aangegeven kosten en eenmalige kosten die verbonden zijn met internationalisering en de overgang naar Engelstalige opleidingen, beoordeelt. Hoe verhoudt zich dit tot de doelmatige besteding van de financiering van instellingen voor hoger onderwijs? Wordt hier in de financiering rekening mee gehouden? Is de Minister bekend met de bedragen die met de totaal-kosten gemoeid zijn, zo vragen deze leden.

4. Effecten van taalbeleid op de inhoud van het onderwijs, onderwijskwaliteit en taalvaardigheid

Effecten van taalkeuze op de inhoud van het onderwijs

De leden van de CDA-fractie vragen wat de Minister vindt van de constatering dat de onderwijsinhoud verschraalt door het gebruik van Engelstalig materiaal, omdat specifiek Nederlandse onderwerpen en fenomenen van de agenda vallen en dat ook minder bij de Nederlandse actualiteit kan worden aangesloten.

Onderwijs geven in de international classroom

De leden van de VVD-fractie onderschrijven het belang dat meer onderwijsinstellingen kiezen voor Engels als onderwijstaal. Deelt de Minister de mening dat Engels in het hoger onderwijs essentieel is voor de internationale handels- en kennispositie van Nederland? In het rapport van de KNAW wordt geconstateerd dat veel docenten nog tekortschieten in hun didactische kwaliteiten van het Engels. Deelt de Minister de mening dat docenten deze moeten verbeteren zodat ze echt een *international classroom* kunnen creëren? Deelt de Minister de mening dat zij juist geen «terughoudende», maar een actieve houding moet aannemen ten opzichte van onderwijsinstelling om dit te bewerkstelligen, zo vragen deze leden.

De leden van de GroenLinks-fractie merken op dat de KNAW constateert dat er nog te weinig aandacht is voor structurele bewaking van de kwaliteit van onderwijs in het Engels en van de training van de Engelse taalvaardigheden. De leden vragen of de Minister de mening deelt dat het taalniveau van docenten en studenten niet altijd voldoende is. Zo ja, kan de Minister aangeven hoe zij deze situatie zou kunnen verbeteren, zo vragen deze leden.

Daarbij concludeert de KNAW dat voor daadwerkelijke interculturele uitwisseling er vaak maar weinig aandacht bestaat, net als voor de bijzondere didactische vaardigheden die zijn vereist om in een *international classroom* effectief onderwijs te kunnen verzorgen. Docenten in het hoger onderwijs worden dus zeer beperkt voorbereid op het lesgeven in de *international classroom*. Is de Minister van mening dat, naast algemene Engelse taalvaardigheid, docenten uitgebreide scholing zouden moeten volgen op het gebied van didactiek en culturele vaardigheden? Zo ja, hoe denkt de Minister dat deze uitgebreide scholing bewerkstelligd kan worden? Zo nee, wat ziet de Minister dan als oplossing voor het feit dat interculturele uitwisseling volgens de KNAW op opleidingen niet voldoende plaatsvindt, zo vragen deze leden.

Taalvaardigheid studenten

De leden van de CDA-fractie vragen wat de Minister vindt van de constatering van het Interstedelijk Studenten Overleg dat beter gekeken moet worden naar de taalbeheersing en de begeleiding van studenten bij Engelstalige opleidingen.

De leden van de D66-fractie merken op dat de verkenning schetst dat voor sommige groepen het taalbeheersingsniveau van de Engelse taal erg laag kan zijn. Hierdoor werpt zich een belemmering op voor een goed begrip van de inhoud. Er is er nog geen duidelijk onderzoek naar de effecten van anderstaligheid en leerprestaties. De leden vragen hoe de Minister deze potentiële negatieve effecten van anderstaligheid op leerprestaties beziet

in het licht van kansengelijkheid voor elke student om zich succesvol te ontwikkelen binnen de opleiding.

Effecten van taalkeuze op de (gepercipieerde) kwaliteit van het doceren en de toetsing

De leden van de CDA-fractie willen weten wat Minister vindt van de constatering dat het niveau C1 of C2 dat wordt gevraagd van docenten niet zo veel zegt, omdat het ene niveau C1 het andere niet is en dat taalvaardigheid meer vergt dan alleen het getoetste niveau op een bepaald moment. Is de Minister ook bereid het gesprek met de instellingen hierover aan te gaan, zo vragen de leden.

Effecten van taalbeleid op verwerving van taalvaardigheid

De leden van de D66-fractie merken op dat studenten eventuele taalachterstanden zelf moeten verhelpen, omdat hier lang niet bij elke opleiding aandacht aan wordt besteed. Is de Minister het eens dat hierdoor een scheiding kan ontstaan tussen studenten die wel in staat zijn om deze eventuele taalachterstand bij te werken en studenten die hier niet toe in staat zijn? Daarnaast vragen deze leden in hoeverre de Minister vindt dat hierdoor kansen voor talentvolle studenten potentieel worden belemmerd wanneer zij bijvoorbeeld niet voldoende financiële middelen tot hun beschikking hebben om deze taalachterstand bij te werken? Welk oordeel heeft de Minister daarover, zo vragen bovengenoemde leden.

5. Effecten van taalbeleid op de beroepspraktijk, op de doorstroming binnen het onderwijs en op cultuur en samenleving

Arbeidsmarkt en beroepspraktijk

De leden van de CDA-fractie merken op dat in de KNAW-verkenning verwezen wordt naar het rapport «De Staat van het Nederlands» van de Nederlandse Taalunie, en waaruit cijfers geciteerd worden over het gebruik van het Engels op de arbeidsmarkt. Hoe kijkt de Minister aan tegen het toenemende gebruik van Engels in onderwijsinstellingen in relatie tot de genoemde cijfers uit 2016 en 2017, zo vragen de leden.

Toegankelijkheid en emancipatoire effecten van het onderwijs

De leden van de VVD-fractie lezen in de begeleidende brief dat de doorstroom van leerlingen met een migratieachtergrond of eerstegeneratiestudenten belemmerd kan worden door het gebruik van Engels in het hoger onderwijs. Dit komt door de extra «taalstap» die deze studenten moeten nemen, zo stelt het rapport van de KNAW. Deelt de Minister de mening dat deze groep studenten eerst deze «taalstap» zouden moeten maken alvorens in te stromen, zo vragen deze leden.

De leden van de CDA-fractie citeren de beschrijving van de effecten van taalbeleid: «Tegen deze achtergrond kan worden aangenomen dat Engelstaligheid een belemmering kan vormen voor participatie van studenten in het hoger onderwijs, omdat zij daarvoor een extra «taalstap» moeten nemen, naast de toch al benodigde socialisatie en verwerving van het taalregister. Voor studenten uit lager opgeleide milieus zal het moeilijker zijn om deze «taalstap» te zetten, net als voor van mbo naar hbo doorstromende studenten en voor studenten die het Nederlands van huis uit als tweede taal spreken.» Hoe beoordeelt de Minister deze aanname in relatie tot de gelijkekansenagenda van het kabinet, zo vragen de leden.

De leden van de D66-fractie vragen de Minister waarom er in het onderzoek niet is gekeken naar de specifieke invloed van een keuze voor het Engels of het Nederlands als onderwijstaal op de toegankelijkheid en de emancipatoire effecten van het onderwijs. In hoeverre is er geen aanleiding om te denken dat hier een samenhang is, vragen de leden.

De verkenning concludeert dat de «extra taalstap» naar Engelstaligheid een belemmering kan vormen voor participatie, met name voor studenten uit lager opgeleide milieus, studenten die doorstromen van mbo naar hbo en voor studenten die Nederlands als tweede taal spreken. Hoe beoordeelt de Minister deze conclusie in het licht van kansengelijkheid voor alle studenten, zo vragen de leden.

6. Observaties, aandachtspunten en aanbevelingen

Maatschappelijke en culturele invloed en gevolgen van taalkeuze en taalbeleid

De leden van de VVD-fractie lezen dat het KNAW-rapport het belang onderschrijft van een passieve beheersing van de Nederlandse taal voor internationale studenten, met het oog op mogelijk blijvende vestiging in Nederland. In de begeleidende brief stelt ook de Minister dat er in ieder geval een passieve kennis van het Nederlands door buitenlandse studenten verwacht mag worden. Is de Minister van mening dat de verantwoordelijkheid van deze passieve kennis van het Nederlands bij de internationale student ligt en niet bij de overheid of onderwijsinstelling? Is de Minister van plan om deze passieve kennis van de Nederlandse taal in de toekomst te testen? En zullen hieraan consequenties worden verbonden wanneer blijkt dat internationale studenten deze passieve kennis van het Nederlands na verloop van tijd niet voldoende bezitten, zo vragen de leden.

De leden van de GroenLinks-fractie merken op dat wanneer de voertaal bij steeds meer opleidingen niet langer Nederlands is, de toegankelijkheid van het onderwijs in gevaar kan komen. Met name studenten die willen doorstromen vanuit het mbo naar het hbo en studenten met een lagere sociaaleconomische achtergrond worden hierdoor getroffen. Deelt de Minister deze constatering? Is de Minister van mening dat de toegankelijkheid van het hoger onderwijs gewaarborgd moet blijven door de mogelijkheid voor studenten om een Nederlandstalige opleiding te volgen te behouden, zo vragen deze leden.
De leden vragen voorts of de Minister van mening is dat, naast een weloverwogen besluit op opleidingsniveau, er op nationaal niveau moet worden gewaarborgd dat niet te veel opleidingen overstappen naar Engels als instructietaal.
De voornoemde leden merken voorts op dat de Minister heeft aangegeven de effecten van Engelstaligheid op de doorstroom en op gelijke kansen wil laten onderzoeken. Is de Minister dit nog steeds van plan? Kan de Minister toelichten wat zij precies gaat laten onderzoeken en wanneer de Kamer dit onderzoek zal ontvangen? Kan de Minister haar onderzoek in ieder geval richten op de invloed van Engelstalig onderwijs op studenten met een migrantenachtergrond en wat de KNAW «studenten uit achterstelde milieus» noemt. Kan de Minister tevens in haar onderzoek de bekostigingssystematiek als onderliggende prikkel voor onderwijsinstellingen om meer te verengelsen meenemen, zo vragen deze leden.

De leden van de SP-fractie merken op dat de Minister stelt dat tweetaligheid de norm dient te zijn. Dat impliceert, volgens de Minister, dat er van buitenlandse studenten tenminste een passieve kennis van het Nederlands mag worden verwacht, c.q. dat zij via een laagdrempelig

aanbod die passieve kennis kunnen verwerven. De leden vragen hoe buitenlandse studenten met enkel passieve kennis van de Nederlandse taal effectief kunnen deelnemen aan discussies tijdens colleges. Wat vindt de Minister hiervan?

De leden wijzen er vervolgens op dat studenten uit niet-hoogopgeleide milieus en met een migrantenachtergrond hinder ondervinden van de toename van het Engels in het hoger onderwijs. Ook maakt het gebruik van Engels in het hoger onderwijs het lastiger om onderzoek te valoriseren en toegankelijk te maken voor het brede publiek, zo schrijft de KNAW. Wat is de reactie van de Minister hierop, zo vragen deze leden.

Kwaliteitsbewaking

De leden van de D66-fractie vragen in hoeverre de Minister ruimte ziet binnen het huidige accreditatiestelsel om meer aandacht te geven aan de kwaliteitsbewaking van de taalbeheersing en taalvaardigheid, zonder dat dit direct leidt tot meer bureaucratische rompslomp.

Voertaal

De leden van de CDA-fractie lezen in het KNAW-rapport dat opleidingen die als volledig Engelstalig worden aangemerkt in de praktijk tweetalig zijn. Op welke wijze kan de Minister de registratie van de taalkeuzes en het taalbeleid in het hoger onderwijs verbeteren, zo vragen zij.

De leden van de SP-fractie wijzen op een aandachtspunt dat de KNAW noemt, namelijk dat de keuze voor een onderwijstaal goed moet worden ingebed in ondersteunend taal- en internationaliseringsbeleid. Dit beleid moet zich richten op een zodanig taalgebruik op de werkvloer, in de bestuurskamers en bij medezeggenschap dat alle betrokkenen effectief kunnen participeren. Deze leden blijven twijfels hebben over de mogelijkheid tot participeren van ondersteunend personeel, bijv. schoonmakers, technisch en administratief personeel, catering. De Minister onderschrijft dit ook in haar brief. Welke stappen gaat de Minister hier ondernemen, zo vragen deze leden.

Aandachtspunten

De leden van de VVD-fractie merken op dat er steeds meer berichten komen vanuit universiteiten en hogescholen over problemen rondom de huisvesting van internationale studenten. Tegelijkertijd zien de leden dat er bijvoorbeeld in Delft en Rotterdam al goede initiatieven zijn genomen door de universiteits- en hogeschoolbesturen om voor huisvesting te zorgen op bijvoorbeeld de eigen campussen. Is de Minister bereid deze goede voorbeelden te stimuleren en uit te dragen in studentensteden waar dit nog niet gebeurd, bovenal om het goede internationale imago van Nederland op het gebied van het studieaanbod voor internationale studenten te waarborgen.

De leden van de SP-fractie merken op dat onlangs de Landelijke Monitor Studentenhuisvesting 2017[3] verscheen, waaruit bleek dat er meer dan 40.000 studentenkamers te weinig zijn om aan de vraag te voldoen. Welke maatregelen gaat de Minister nemen om dit tekort tegen te gaan? Deelt de Minister de mening dat de groei van buitenlandse studenten in de pas moet lopen met de beschikbare studentenhuisvesting, zo vragen deze leden.

---

[3] Bijlage bij Kamerstuk 33 104, nr. 13

Bijlage 4: cijfers betreffende Engelstaligheid op universiteiten en hogescholen

De leden van de CDA-fractie vernemen graag het oordeel van de Minister over het cijfer van 59% volledig Engelse masters en de toename tot 20% van Engelstalige masters, met uitschieters op specifieke universiteiten, in relatie tot artikel 1.3 WHW over de bevordering van de uitdrukkingsvaardigheid in het Nederlands.

II. Reactie van de Minister